Anul 45-lea | Prețul 3 lei | Duminecă 4 Iulie 1937 | Cenzurat | No. 27

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Regina Maria No. 57

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei
Prețul înseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Vizita M. S. Regelui în Polonia

Intărirea alianței polono-române

e dorința ambelor țări

Acum câteva săptămâni am scris, la acest loc, asupra importanței politice a vizitei pe care a făcut-o președintele Moscicki al Poloniei la București. Cu acel prilej a fost invitat și Maestatea Sa Regele Carol să viziteze Polonia. Suveranul nostru a răspuns cu plăcere acestei invitații. Călătoria la Varșovia și înapoi a avut loc în zilele din 25—30 Iunie c.

In drum spre Varșovia

Plecarea din București a fost Vineri 25 Iunie. M. Sa a mers însoțit de Marele Voevod Mihai, ministrul nostru de externe Antonescu și alți demnitari civili și militari.

După entuziastele primiri făcute M. S. Regelui la Sniatin, Low și Pșemisl, manifestațiile de simpatie din Varșovia, capitala Poloniei, au încoronat prin strălucirea lor, sentimentele de prietenie și alianță între cele două țări.

In gara din Varșovia, M. S. Regele a fost întâmpinat de Președintele Republicii, mareșalul Smigli Rydz și întreg guvernul polon. La eșirea din gară, imensa mulțime adunată în cerc, când a văzut pe M. S. Regele, a izbucnit în nesfârșite urale. Suveranul mulțumia vădit impresionat de această măreață manifestație.

La palatul Lazieski

M. S. Regele a fost găzduit la palatul Lazienski, unde este totdeauna reședinnța oaspeților regali. In momentul sosirii M. Sale la Palat, s'a ridicat drapelul român pe palat și s'au tras salve de tun.

Seara, după sosire (Sâmbătă 26 Iunie) s'a dat la castelul regal un mare dineu de gală, oferit în cinstea oaspeților României.

Cu prilejul acestui dineu s'au ținut două vorbiri politice — de către președintele Moscicki și M. S. Regele Carol — din al căror cuprins dăm aci părțile mai importante. Președintele Moscicki a spus între altele:

Discursul președintelui Moscicki

Vizita Majestății Voastre este o nouă verigă în lanțul evenimentelor, care mărturisesc de ani de zile legăturile strânse ce unesc cele două țări ale noastre. In cursul ultimelor luni aceste manifestări s'au înmulțit. Țin să amintesc aci în primul rând vizita Marelui Voevod Mihai, reprezentant al Casei Regale a României, din care trei generații până acum urmează cauza apropierii polono-române și este o deosebită plăcere pentru mine să văd că Marele Voevod însoțește pe Majestatea Voastră în călătoria actuală.

Cu prilejul scurtei mele șederi în România, am putut lesne să-mi dau seama cât de mult alianța polono-română a dobândit caracterul prețios al unui sentiment național, — deopotrivă de intens în cele două țări ale noastre. Găsesc în această împrejurare un sprijin fericit și trainic pentru această politică, caracterizată prin claritate și prin onestitate, care a devenit tradițională între Varșovia și București.

Sunt convins că în ce privește relațiile noastre, poporul român și poporul polon se lasă călăuzite de un bun îndemn, care le face să înțeleagă serviciile pe care alianța noastră le aduce cauzei păcii, dorită cu atâta dârzenie și statornicie de cele două guverne ale noastre.

Sunt fericit că în timpul actualei Sale șederi în Polonia, Majestatea Voastră va găsi prilejul să vadă expresiunea simțămintelor pe cari națiunea polonă le nutrește pentru Majestatea Voastră și pentru glorioasa Sa țară.

Răspunsul M. S. Regele Carol

Mulțumirile Mele pentru frumoasele cuvinte de bun venit, pe care Mi le adresează Excelența Voastră depășesc cadrul acestei reuniuni alese și se adresează deasemeni marei națiuni poloneze, care Mi-a rezervat o primire atât de afectuoasă și entuziastă.

Frumoasa solemnitate din această zi, care este continuarea aceleia de eri, când am avut adevărata fericire de a primi pe Excelența Voastră în România, nu poate decât să pecetluiască și să întărească și mai mult prietenia și alianța ce ne leagă.

Această alianță care cadrează în chip desăvârșit cu politica de solidaritate internațională, pe care o urmărește România, sunt de acord cu Excelența Voastră, Domnule Președinte, pentru a spune că confirmă într'un mod puternic scopul nostru comun, care este apărarea și menținerea păcii.

Trebue să mărturisesc, că nu fără un simțimânt de vie emoție Mă gândesc astăzi în această frumoasă țară, al cărei trecut glorios a simbolizat dealungul veacurilor lupta fără răgaz pentru toate libertățile și pentru toate drepturile naționale.

„Polonia Restituta" a fost un act de înaltă justiție morală și confirmarea strălucită a dreptului la existență al tuturor entităților naționale.

Domnule Președinte, nu pot decât să dau asentimentul Meu la intenția pe care Excelența Voastră a exprimat-o, de a crea o ambasadă la București, și vă asigur, Domnule Președinte, că mă gândesc la posibilitățile unei ambasade românești la Varșovia.

Domnule Președinte, inima Mea se umple de bucurie că Mi-am putut realiza via dorință pe care o nutream de mult de a face o vizită aliatei Mele, Polonia, și mulțumesc din nou Excelenței Voastre pentru cordialele cuvinte pe care a binevoit să Mi le adreseze și pentru primirea mișcătoare ce Mi-a fost rezervată.

*

După dineu a urmat o mare recepție, apoi oaspeții români au fost conduși înapoi la castelul Lazienki.

Parada dela Mokotow și demonstrația dela Biedrusko

Grandioasele demonstrațiuni militare, care s'au organizat Duminică și Luni în fața Suveranului, mai întâi la Varșovia și apoi la Biedrusko, lângă Poznan, au constituit fără îndoială momentele culminante ale vizitei Majestății Sale Regelui în Polonia.

Această constatare se referă la aspectul militar al afirmării alianței polono-române, căci din punct de vedere politic, caracterul legăturilor dintre cele două țări a fost clar exprimat prin atmosfera caldă și sinceră a populației.

Polonia a ținut să arate Suveranului nostru tot ce are mai de seamă: armata sub diferitele ei înfățișări. In acest scop s'a organizat Duminică o mare revistă a trupelor din garnizoana Varșoviei și jur.

Suveranul României și președintele Moscicki au plecat la paradă într'un automobil deschis, străbătând străzile până la locul paradei în aclamațiile unei mulțimi imense, venită din zorii zilei să aștepte și să salute pe Suveranul și Moștenitorul Tronului României.

Foarte adesea răsună, în românește, strigătele: „Trăiască Regele Carol! Trăiască Marele Voevod Mihai! Trăiască România!

Marea paradă militară dela Mokotov la care s'a putut admira amploarea și înzestrarea modernă a forței armate polone și exercițiile militare dela Biedrusko, unde mareșalul Smigly Rydz a prezentat Suveranului eficacitatea acestei forțe, au fost semne ale unei mari încrederi reciproce și ale reînoirii unei tradiționale colaborări militare cu scopul exclusiv al consolidării mijloacelor de garanție comună în spiritul tratatului din 1931.

Proclamarea Suveranului comandant al reg. 57 inf.

Inainte de începerea exercițiilor militare la Biedrusko, M. Sa Regele Carol a fost proclamat comandant de onoare al regimentului 57 infanterie polonez, adresându-i-se comandantul regimentului cu următoarele cuvinte:

„Rugăm pe Majestatea Voastră să binevoiască a accepta insigna de onoare a regimentului, simbol al frăției de arme și de sânge a tuturor soldaților acestei unități.

„E pentru noi cel mai mare titlu de mândrie primirea de către M. V. a acestei insigne și un stimulent atât pentru activitatea noastră pacifică precum și pentru cea militară întru apărarea patriei noastre și a țării surori, România Mare, In calitatea mea de comandant al regimentului, făgăduesc că regimentul Majestății Voastre se va arăta demn de cinstea ce i se face astăzi.

„Trăiască M. S. Regele Carol II, Regele României Mari, șeful regimentului nostru!"

Trupele dau onorul, isbucnind de trei ori în urale entuziaste, în timp ce muzica intonează din nou Imnul Regal. In însuțirea și entuziasmul general, Suveranul decorează cu „Mihai Viteazul" gloriosul drapel al regimentului.

Germania s'a mai domolit

Ştiri sosite dela Londra spun, că de prezent situaţia politică e mai liniştită ca acum 10 zile, când, în urma incidentului cu vaporul german „Leipzig", Europa se afla la un pas de o conflagraţie mondială. Pretenţiile Germaniei ar fi dus la catastrofă, dacă nu intervenia Anglia.

Pe de altă parte, ministrul Statelor Unite la Berlin a atras atenţia guvernului german, într'o formă foarte serioasă, asupra urmărilor ce le poate avea o nouă „demonstraţie" navală germană în faţa porturilor din Spania.

Tonul ministrului de externe englez Eden şi al ministrului american dela Berlin, Wood, a făcut pe cancelarul Hitler să se gândească mai bine ce face. Şi a bătut în retragere.

In faţa Germaniei de azi se vedea cum apare frontul celor trei mari puteri aliate din timpul războiului mondial: Franţa, Anglia, Statele Unite.

Staule pentru vite

de **Ion Agârbiceanu**

O gospodărie bine închegată nu se poate închipui fără clădirile economice necesare. Plugarul nu e un meşteşugar sau un funcţionar dela oraş, care se poate mulţumi numai cu casa de locuit. Bogăţia ţăranului nu e atât în casă cât mai vârtos în afară. In casă el nu are nevoe de mobilă scumpă, nici de lucruri preţioase. Dacă e curată, dacă are 2-3 cemere şi mobila cu totul de lipsă, paturi, mese, scaune, câteva icoane, el e mulţumit şi îndestulit.

Dar în curte, în grădină sunt vacile, boii, caii, porcii, oile, clăile cu fân, coşarele cu porumb. Aceasta e averea lui, afară de pământul pe care-l munceşte.

De aceea, el trebue să se îngrijească de această avere. Şi nu se îngrijeşte, dacă nu le face adăposturi bune împotriva frigului, a ploii, a vânturilor răci.

Grajdurile pentru vitele cornute şi pentru cai, adăposturi acoperite pentru oi, şi chiar îngrădite, cotețe pentru porci şi paserile din curte, iată clădirile pe cari trebue să le vezi în ori ce bună gospodărie.

In partea cea mai mare a ţării, Românii noştri şi au astfel de acareturi economice. In întreg Ardealul nu se află un singur sat, în care vitele cornute să fie ţinute peste iarnă afară, în curte, sau supt straşina casei. In grajduri stau şi caii. Ba în multe sate unde ţăranii îngraşe vite pentru vânzare, acestea stau şi vara în grajduri. In vreme de furtună, ploi mari, dacă nu le duc în grajduri, oamenii au şoproane acoperite, supt cari vitele se adăpostesc.

Tot asemenea au cotețe pentru paseri şi porci.

Numai în ce priveşte curăţenia, aceste adăposturi pentru vite lasă uneori de dorit. Dar din an în an, sporeşte şi curăţenia. Românii s'au convins că ori ce soiu de vită, apărată de frig şi ploi, şi ţinută la curăţenie, e de mai mare preţ decât una de care n'ai grije. Se îngraşe mai în grabă, vacile dau lapte mai mult viţeii cresc repede, găinile se ouă mai cu spor.

Dar sunt încă sate, mai ales pe şesurile din vechiul Regat, şi în Basarabia, în care gospodarii se mulţumesc cu o casă abia înfiripată. Şi, poate, dacă mai au un coşar pentru porumb. Incolo, nici grajd, nici cotețe, nici şoproane. Vitele petrec iarna afară, în viscol se mai adăpostesc după casă.

Vitele mari, fără grajduri, iasă din iarnă pipernicite, slabe. De multe ori se îmbolnăvesc şi omul nu le mai poate lua nici un folos. Vacile cu lapte ajung în scurtă vreme sterpe. Caii capătă suspini şi diferite alte boli, ajungând fără nici un preţ.

Spun unii că românii noştri n'au de unde învăţa cum să-şi grijească vitele, şi că de aceea rămân cum s'au pomenit din bătrâni. Dar azi aproape nu este sătean, care să nu fi văzut un grajd, un coteţ, un şopron. Aşa cum îşi întruchipează o casă, pot face şi o poiată pentru vite. La românii din Rusia, în Ucraina, unde trăesc aproape un milion, am văzut grajduri foarte bune. Din pământ, din vălătuci, căci piatră şi lemn nu au.

Dar în satele de pe câmpia cea mare a României, în unele din Moldova şi Basarabia, unde avem aceaşi românii, se mai poate rămânea fără staule?

Cred că n'ar fi rău ca Statul să-i silească să-şi facă, dacă unii nu vor de bună voe. Vitele, animalele domestice, nu's numai bogăţia omului, ci şi bogăţia Ţării. Dacă avem vite de întrecere, de bună calitate, le putem vinde în străinătate sau în ţară. Şi de aici are folos şi plugarul şi Statul.

E păcat şi e prostesc lucru, să ne batem joc de bogăţia noastră.

„Mâine fiind sărbătoare legală"...

Prada cu fel de fel de sărbători, cu „punţi" şi pauză după sărbători, începe a pune pe gânduri tot mai multă lume. Iată ce scrie, sub titlul de sus, ziarul «Lupta» din Bucureşti, cu data 30 Iunie 1937:

«Mâine fiind sărbătoare legală (Sf. Petru şi Pavel) — anunţă oficiosul guvernului — autorităţile publice nu lucrează. Serviciile vor fi reluate Miercuri, la ora 4 după amiază.»

Aşa o ducem dela 1 Iunie. Intr'o sărbătoare continuă. Autorităţile publice nu lucrează săptămâni întregi decât, rare ori, în câte o după amiază scăpată de „punte" între două sărbători. Administrarea Statului suferă. Serviciile au ajuns la o adevărată descompunere. Căci nimeni nu se gândeşte la muncă. Ci, dela slujitorii mari, până la cei mai mici, caută motive pentru prelungirea vacanţelor sărbătorindu-se, cu fast sau fără, toţi sfinţii din calendar.

Nu se gândeşte nici guvernul după cum nu se gândesc nici funcţionarii publici, la nenorocirea cetăţenilor din provincie veniţi la Bucureşti, ca să găsească rezolvarea durerilor personale. Bat, bieţii, scările ministerelor săptămâni întregi. Când este deschis ministerul nu sunt prezenţi funcţionarii; când sunt prezenţi unii funcţionari, nu este permis accesul (intrarea) publicului în birouri; când ar trebui să fie permis accesul publicului, se face punte între două sărbători legale sau ilegale.

Vine bietul om din Sighetul Marmaţiei, din Bălţi, din fundul Bucovinei sau din sudul Dobrogei la Bucureşti, ca să se întoarcă aşa cum au venit. Rămân mulţi dintre ei cerşetori pe străzi, după ce şi-au cheltuit toţi banii cu restaurantele, hotelul şi cu trenul. Se petrec adevărate tragedii din cauza modului cum sunt „dezorganizate" la noi serviciile publice într'o continuă sărbătoare.

Dar nu numai atât. Calvarul celor veniţi din provincie în Capitală este mult mai dureros. Din motive asupra cărora nu este locul să insistăm, directorii generali conducători ai serviciilor din ministere, nu au atribuţiuni precise pentru ca, în cadrul legii, să rezolve cererile ce li se prezintă. Ei cer rezoluţia secretarului general, a subsecretarului de Stat sau a ministrului. Funcţionarii politici, conducătorii departamentului, necunoscând problemele şi toate dispoziţiunile legale, cer „referat". Ca să obţii această rezoluţie, pierzi săptămâni întregi de aşteptare în anticamerele miniştrilor, sub ochii compătimitori (singurii care înţeleg durerile cetăţenilor) al cameriştilor. Cu rezoluţia „Referat", mergi la directorul general care dă unui subaltern să ţi aşterne pe o hârtie durerea încadrată în texte de lege. Când referatul este gata, nu merge nimic pe cale normală. Nu se prezintă directorul la ministrul care a cerut relaţiuni, cu hârtia. Tot cetăţeanul trebue să se ducă la ministru (altă lună de aşteptare) ca să ceară lucrarea...

Şi vremea trece; banii se irosesc şi traficul de influenţă devine cea mai rentabilă meserie în România întregită, pentru toţi acei cari au descoperit cuvântul misterios care deschide larg porţile autorităţilor şi impune rezolvarea imediată a celor mai complicate probleme administrative.

Reforma descentralizării serviciilor publice se impune astăzi mai mult decât oricând.

Starea câmpului şi a semănăturilor

Situaţia cerealelor de primăvară pe întreaga ţară este destul de slabă. Seceta din lunile Mai şi Iunie, care a fost mare în unele regiuni, în special în Moldova, a compromis cu desăvârşire recolta orzului, a ovăzului şi a grâului de primăvară.

In Transilvania şi în Bucovina, unde de obiceiu ploile sunt mai dese, s'a mai îmbunătăţit puţin situaţia acestor cereale de primăvară.

Recolta grâului.

Recolta grâului de toamnă e mai bună. In general vom avea cam 1000 kilograme la hectar. Nu-i mult, dar totuşi mulţumitor, pentru mulţi cari sunt obişnuiţi cu 600 kgr. la ha Calitatea încă va fi destul de bună în unele părţi.

In privinţa preţurilor, se crede, că datorită stocurilor mondiale şi din cauza pregătirilor războinice ale Europei, grâul îşi va menţine şi în acest an un preţ bun.

După socotelile ministerului nostru de agricultură, se susţine că vom avea pentru export cam 70.000 de vagoane grâu. Considerând timpul neprielnic pentru cereale în ultimele luni, avem motiv să fim în general mulţumiţi.

Cum se prezintă porumbul?

Se prezintă binişor în câmpia Dunării, Banat şi Transilvania. Prost de tot în Moldova şi slab în Dobrogea. Dacă se arată că în Moldova e pacostea mai mare, aproape înfiecare an aceasta se datoreşte şi felului foarte prost cum se gospodereşte pământul în acea parte a ţării. Ţăranul nu voeşte să facă arături de toamnă.

Cum e secara?

Aproape peste tot se prezintă bine, adică cu o producţie mijlocie de 1000—1200 kilograme la hectar, deci ceva mai bine decât grâul. Cum preţul secarei de prezent e foarte urcat, cei ce vor vinde acum, vor face probabil o bună afacere, căci cu greu se va menţine timp îndelungat acest preţ bun.

Recolta fasolei

Este în aceiaşi situaţie ca şi porumbul. Aceia care a fost semănată in arătură de toamnă şi a fost prăşită la timp, se prezintă foarte bine. Cea semănată în arătură de primăvară e slabă, deşi nicăeri compromisă.

Culturile de soia par a fi an de an mai îngrite. Să recunoaştem, că pentru popularizarea acestei culturi noi, s'a pus mult suflet de către cei ce au conducerea propadandei. Pe de altă parte şi ţăranul a înţeles însfârşit că daeă lucrează pământul după felul prescris, are şanse să aibă o recoltă aproape dublă faţă de sistemul învechit şi neglijent ce se practica până în prezent. S'a mai dovedit, că fasolea soia rezistă bine la secetă.

Noui alegeri judeţene şi comunale

De câteva luni de zile avem neîncetate alegeri judeţene şi comunale, fie complimentare, fie în locul comisiilor interimare. Pentru luna Iulie s'au mai anunţat următoarele

Alegeri judeţene

La 11 Iulie se fac alegeri judeţene la Arad.

In ziua de 25 Iulie se vor face alegeri judeţene în următoarele judeţe:

Cetatea Albă, Muscel, Tecuci, Tulcea, Câmpulung (Bucovina), Cernăuţi, Făgăraş, Hunedoara, Maramureş, Năsăud, Odorhei, Rădăuţi, Sălaj, Satu Mare, Storojineţ, Târnava Mică, Timiş Torontal, Trei Scaune, Turda, Fălciu.

Alegeri comunale

Tot în ziua de 25 Iulie se vor face alegeri comunale la:

Arad, Bistriţa, Blaj, Braşov, Câmpulung (Bucovina), Cernăuţi, Cetatea Albă, Cluj, Dej, Făgăraş, Focşani, Odorhei Oradea, Rădăuţi, R.-Sărat, Satu Mare, Sân Georz, Sibiu, Storojineţ, Tg. Mureş, Timişoara şi Zalău.

La 30 Iulie la: Soroca, Abrud şi Dorna Câudreni.

Alegeri complimentare

La 11 Iulie se fac alegeri comunale complimentare la Alba-Iulia şi Târgovişte, iar la 2 Iulie la Călăraşi şi Roman.

După cum se vede din amănuntele de sus, pe ziua de 25 Iulie s'au pus cele mai multe alegeri, îndeosebi în Ardeal. Această zi va fi o probă despre puterea diferitelor partide, cari vor pune liste la alegerile numite.

Se mai poate, însă, ca multe din aceste alegeri să fie între timp amânate; cam aşa fac liberalii cu acele alegeri unde se simt slabi.

Răsboiul în Spania

După cucerirea oraşului Bilbao, acum două săptămâni, de către trupele naţionaliste, se crede că s'a uşurat şi cucerirea capitalei Madrid. Inaintarea merge însă greu, căci trupele guvernului spaniol încă se apără cu îndârjire, astfel că răsboiul va mai ţine. Fiecare tabără e ajutată, pe sub mână, cu arme şi soldaţi din alte ţări. Controlul convenit nu pare a fi făcut mare ispravă.

Marele stat major naţionalist a publicat în zilele acestea următoarea listă a materialului de răzpoi luat dela guvernamentali dela începutul luptelor: 220 tunuri obuziere, 276 mortiere de tranşee,671 mitraliere, 553 puşti-mitraliere, 38.000 arme, 8 900 carabine, 120.000 de bombe de avion şi granade, 47.000 obuze de mortiere, 17.000.000 cartuşe de arme, 25 tancuri 123 care de luptă.

Mari manevre în Italia

La ele participă şi miniştrii de răsboi ai Germaniei şi Ungariei.

Din Roma s'a anunţat, cu data de 30 Iunie c., următoarele amănunte asupra manevrelor italiene:

Marile manevre ale armatei italiene se vor desfăşura în nordul peninsulei şi în Sicilia, în prezenţa Ducelui, generalilor von Blomberg (Germania) şi von Röeder (Ungaria).

Tema de luptă prevede participarea armatei terestre, aeriene şi navale. Un rol excepţional de important în aceste manevre, îl va avea aviaţia.

Deasemeni vor participa unităţile motorizate. O brigadă de care de asalt va ataca şi rupe liniile inamice, ajutând astfel infanteriei să înainteze.

Participarea miniştrilor de război a Reichului şi Ungariei, la aceste manevre, este viu comentată de cercurile diplomatice.

Morţii redau vederea celor vii

— Din experienţa unui medic rus —

In clinica de ochii de la Odesa, condusă de profesorul Filatov, a fost redată vederea a peste 400 persoane, care din cauza diferitelor boale pierduseră vederea. Din literatura medicală se cunosc cazuri, când orbului de pe urma albeţei i s'a redat vederea luându-se corneea de la un altul viu. Ori materialul acesta până acum era foarte greu de găsit, se putea lua, de pildă, de la unul care rănit fiind urma să i se dea afară ochiul sau dela diferite alte cazuri.

Profesorul Filatov înlocueşte corneea ochiului cu alta luată de la un mort. Corneea luată de la individul mort se aclimatizează chiar şi atunci când moartea a avut loc cu mai multe zile înainte. Profesorul Filatov a constatat, că transplantarea de la un ochiu mort are un mai mare efect decât cea de la un om viu. Explicaţia e următoarea: materia vie îşi păstrează expresivitatea şi individualitatea ei, care împiedică transplantarea în mod ideal pe noul corp. Aceste piedici nu mai există în cazul al doilea.

In acest din urmă caz e vorba numai de acomodarea la viaţă. Tot atât de interesant e şi al doilea fenomen studiat de profesorul Filatov: forţa vitală a pieliţei luată dela omul mort e foarte mare. Procesul reciproc, care se deschide între ţesătura vie şi moartă reface vederea şi măreşte activitatea acesteia din urmă.

Profesorul rus a mers şi mai departe cu experienţele sale: a încercat să arate că nu numai corneea ochiului poate fi transplantată, ci şi alte ţesături ale pielei. Astfel la clinica sa a fost adusă într'o zi o ţărancă cu deschizături adânci în piele. Deschizăturile acestea erau pe faţa bolnavei din cauza unor furuncule. Cu ţesături de la un alt corp omenesc, însă mort de câteva zile, profesorul Filatov a reuşit să le acopere perfect. *Ceps.*

INFORMAŢIUNI

EXAMENELE DE BACALAUREAT. La proba scrisă au căzut, în general, 64 la sută din candidaţi, adică ceva mai mulţi decât anul trecut. In unele centre procentul celor căzuţi este şi de 75 la sută. Până la 5 Iulie toate comisiile de bacalaureat îşi vor încheia lucrările. Examinarea orală s'a început, în toată ţara, în ziua de Miercuri 30 Iunie.

STAREA RECOLTEI. Ştirile alarmante asupra recoltei cereealelor s'au dovedit neîntemeiate, în urma ploilor căzute în ultimele zile în aproape toată ţara. Porumbul înea are acum umbra sa, ajungând la înălţimea de un metru.

EXPORTUL GRĂULUI stagnează de prezent, din cauză că negustorii exportatori nu oferă preţul minimal stabilit de guvern, ci aşteaptă scăderea preţului după ce se va cunoaşte mai bine situaţia nouei recolte.

LINIA FERATĂ TEIUŞ-APAHIDA va fi dublată, spre care scop la 1 Iulie c. se ţine o licitaţie, la direcţiunea generală a căilor ferate, pentru executarea terasamentelor şi celorlalte lucrări necesare.

TARIFUL NOTARILOR. Ministerul de Interne a fixat pentru notarii comunali tarifele pe cari au dreptul să le ia pentru lucrările ce fac locuitorilor din sat. — In cazuri necesare, oamenii să ceară tariful.

GRÂU UNGURESC PENTRU ITALIA. In cursul acestei săptămâni — aşa se anunţă — vor începe negocieri între Roma şi Budapesta, pentru cumpărarea unei mari cantităţi de grâu unguresc pentru Italia.

O NOUĂ GARĂ se va construi în staţia de frontieră Titulescu, fostă Halmei, care să fie gata până la 1 Martie 1938. Lucrările vor costa 6½ milioane lei.

PREA MULTĂ CAFEA. După o ştire din Brazilia, în anul acesta s'au distrus 46 milioane saci de cafea, faţă de 45 mil. în anul trecut. — In Brazilia, ţara cafelii, distrug acest produs când e de trecere, ca să nu scadă preţul.

INVADAREA LĂCUSTELOR IN EGIPT In cursul verii, lăcustele invadează multe ţinuturi. De aci şi vorba bătrânească: „an pornit ca lăcustele". Mai nou se anunţă o invazie a lăcustelor în Egipt. Pentru a lupta contra lor, ministerul de agricultură din Egipt a mobilizat pe toţi funcţionarii săi. La gonirea lăcustelor se vor folosi şi de avioane. Lăcustele au venit ca nourii, dela vest, din deşert, ajungând până aproape de Cairo, capitala Egiptului.

CANCERUL (boală de stomac) poate fi vindecat. Aşa susţine profesorul medic italian Sebastian Lengo, care face experienţe de opt ani. Această ştire a produs mare senzaţie, căci Lengo recomandă injecţii de ser şi sânge de maimuţe.

Dr. med. GROSS se mută din strada Hecht 32 în strada Hecht 42. Consultă dela ora 10—12 şi 2—4. Telefon 492.

URIAŞELE ÎNARMĂRI navale în Anglia se fac cu mare zor, ceeace aduce pe Germania să fie mai cu grije în vorbe şi fapte. Vezi şi cele scrise la pagina 2-a foii de azi. De prezent se construesc 59 vapoare de războiu, cari sunt destinate luptei ofensive.

ALEGERILE JUDEŢENE DELA CLUJ, amânate zilele trecute, au fost acum definitiv fixate pe ziua de 8 August, când au loc şi alegerile judeţene dela Gorj.

Către abonaţi

Cu numărul acesta se începe abonamentul pe a doua jumătate a anului 1937. De aceea, la acest număr am adaus şi câte un mandat poştal.

Tipărirea unei gazete costă foarte mulţi bani. Vă rugăm deci şi pe D-Voastră, a ţine seamă de aceasta, plătindu-vă abonamentul. Suma de 140 lei pentru un an — sau 70 lei pe o jumătate de an — nu este mare. Mult mai mult — şi pentru lucruri de mai puţin folos — cheltueşte omul în cursul unui an. Cine nu mai doreşte foaia pe viitor, să ne anunţe, ca să o oprim. Noi nu silim pe nimenea să o aboneze. Dar nici spese să nu ne facă, citind fără a plăti.

D-voastră aveţi o restanţă de ..... Lei, care sumă vă rugăm a o trimite cu mandatul poştal alăturat.

Mai rugăm pe vechii noştri abonaţi, să recomande şi altora „Foaia Poporului", care este anume scrisă şi întocmită pentru necesităţile oamenilor noştri dela sate.

Numeri de probă trimitem, la dorinţă, oricui gratuit, dacă ne trimite adresa pe o cartă postală.

Mulţumindu-vă pentru sprijinul dat, prin plata abonamentului, vă salutăm cu dragoste frăţească.

Redacţia şi Administraţia
„Foaia Poporului"
Sibiu, strada Regina Maria 57

Cadouri ceasornice, Bijuterii, Tacâmuri, Verighete, asortiment bogat. Preţurile cele mai eftine, **Emil Höchsmann** Sibiu str. Regina Maria 41

Editura şi tiparul «Tipografia Poporului»
Redactor responsabil: H. N. BRATU

Cercul de Recrutare Sibiu
Subinspectoratul Pregătirei Premilitare

Publicaţiune

I. Având în vedere dispoziţiunile Legii pentru munca de folos obştesc, care obligă pe toţi tinerii premilitari să presteze această muncă, precum şi ordinele Inspectoratului Pregătirei Premilitare, prin care se dispune concentrarea pentru această obligaţiune a tinerilor premilitari şcolari — universitari pe timpul verei, pentru a nu stânjeni bunul mers al învăţământului, se face cunoscut că toţi tinerii premilitari şcolari — universitari, şcolari aflaţi pe timpul vacanţei mari pe teritoriul oraşului şi judeţului Sibiu, sunt obligaţi a se prezenta la Subinspectoratul P. P. Sibiu pentru a-şi declara adresa şi seria de concentrare, când doresc a-şi îndeplini obligaţiunea muncii de folos obştesc.

Se atrage în mod serios atenţiunea asupra acestei obligaţiuni, întucât cei cari vor lipsi dela această concentrare se vor trece în categoria tinerilor premilitari cu pregătirea premilitară necomplectă şi îşi vor pierde dreptul la termen redus precum şi dreptul la eventuale amânări pentru studii şi dispense afară de sancţiunea generală de 40 lei pe zi amendă.

Prezentarea la Subinspectorat se face în fiecare zi de lucru între orele 10—12 a. m. până la data de 5 Iulie 1937.

*

II. Se aduce la cunoştinţa generală că Inspectoratul Pregătirei Premilitare nu mai acordă aprobări pentru plecări în străinătate a tinerilor premilitari de orice categorie, până ce nu vor fi satisfăcute în prealabil obligaţiunea muncii obştesti.

Deci, toţi acei cari vor voi să plece în străinătate, vor trebui să prezinte pe lângă actele cerute până acum şi o dovadă dela Subinspectoratul P. P. că au indeplinit această obligaţiune, în caz contrar nu vor obţine aprobarea.

p. Subinspectoraiul P. P. Sibiu
Căpitan **Ordeanu.**

E. DIEKER
dentist
Sibiu, strada Tribnnei 17
dela ora 8—12 şi 2—5½

Baia de Iod şi de Sare, Mercurea

Adresa: Baia Mercurea, jud. Sibiu

Izvoarele de sare conţinând iod şi natriubromidă produc acelor cari suferă de reumatism cronic, artritism, ischias, boale de rinichi, etc., vindecarea dorită. Băile mai au un efect binefăcător şi asupra obezităţii, tuberculozei de oase, gâlci, rachitis şi alte dureri.

Camere curate, lingerie şi paturi curate, mâncări şi băuturi bune, stau **la dispoziţia publicului cu preţuri moderate.**

Recomandăm îndeosebi băile calde de putină

Regiuni frumoase cu peisagii admirabile

17159 **Administraţia Băilor**

Tinichigiu şi instalator

Execuţie de jgheaburi (scocuri) din material prima calitate cu preţuri de coucurenţă

Maşini de gătit noi şi specialist în repararea lor — Reparaţie de vase cu petece cari nu ruginesc — La cumpărarea de burlane, montarea lor se face gratuit — Specialist în repararea coşurilor cari fumă

Serviciul promt şi conştiincios! - **Preţurile Modeste!**

A. Schwarz, SIBIU str. Elisabeta 46

Intrebuinţaţi numai cel mai bun

Oţet de vin „ARDEAL“

Produs după experienţa cea mai nouă şi igienică.
Garantează conservarea murăturilor mai mulţi ani.
Depozitul fabricei pentru revânzători:
Fabrica de lichior MOSS
SIBIU, str. Elisabeta 5 — Telefon 290

Cel mai bun procedeu pentru a vă asigura banii este de a-l investi într'un imobil.

Pentru acest scop adresaţi-vă deci cu cea mai mare încredere biroului de cumpărări şi vânzare de CASE

Agentura I. SCHIKLER

str. Târgului 5 (colţ str. Elisabeta)

La o depărtare de 8-10 km. de Sibiu 3¾ jugăre grădini cu 550 pomi fructiferi altoiţi cu casă şi accesorii 155.000 lei de vânzare. Adresa de mai sus.

Dos. Nr. 3453/925 17166
MINISTERUL DE JUSTIŢIE

Comisiunea de naturalizare

D-l Ioan Kloiber, supus cehoslovac proprietar de moară domiciliat în com. Marpod, jud. Sibiu, născut în Ziabings, Moravia Cehoslovacia la data de 6 Mai 1883 de religie rom. cat., venit şi stabilit în ţară în anul 1913, a făcut la această Comisiune cerere de a i se acorda naţionalitatea română, declarând că renunţă la cetăţenia cehoslovacă şi la orice altă supuşenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţi române, se publică aceasta spre ştiinţa acelora care ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23. din zisa lege.

17165

O lăptărie

înzestrată cu cele necesare, în stare bună de funcţiune, e de vânzare sau de închiriat, la **Wirtsberger,** comuna Moardăş, poşta Buia, jud. Târnava Mare. Cantitatea 1000 litri zilnic.

17161

Se caută o calfă

pricepută la **lucrări de tinichigie** de galanterie
L. Stuchlich
Sibiu, strada Turnului 5

Purificator

aparat privilegiat, cu capacitate mare, uşor montabil pe ori care treerătoare. Cereţi ofertă dela **Desider Friedrich, Timişoara IV,** Str. Pop de Băseşti 14
17,126

17146

Maşină de lână

lup, de scărmănat lâna, în foarte bună stare, e de vânzare. A se adresa la Administraţia ziarului sub: „Lup“.

Se dă un băiat

în etate de 2 ani, spre a fi adoptat. A se adresa la: **Fanea Rafila,** Slimnic 475, jud. Sibiu

---

Băile Buziaş *(Nauheimul Românesc)*

Cu renumitele lor surse foarte bogate în acid carbonic radioactive şi feruginoase, cu efecte mari în **BOLI DE INIMĂ** aortite, arteriosclerose, hipertensiuni, boli nervoase.
BOLI DE FEMEI, anemii etc.
Hoteluri şi pensiuni de primul rang. Confort modern. Preţuri moderate. Bucătărie şi Dietică specială. Bazin modern de înot. Reducere pe liniile CFR. Muzica militară permanentă. Cură de băi pe preţ global prin birourile de voiaj „Europa“.
Saison dela 15 Mai până la 1 Octombrie
Prospecte la cerere: Muschong Băile Minerale Buziaş S. A.
Direcţiunea Băilor, Buziaş (Banat).

17153

Casă de vânzare

constătătoare din 3 camere, bucătărie, grădină cu pomi, la **Cismaşiu,** Sibiu, strada Bisericii No. 11 A.

De vânzare

un **tractor** şi două batoze 1070 m/m, o batoză de 700 şi un motor Internaţional de 8 HP., la **Iosif Schaitz,** Turnişor 459. 17164

LIBRARIA

FOAIA POPORULUI

SIBIU
str. Regina Maria 57

este asortată cu tot felul de cărţi literare

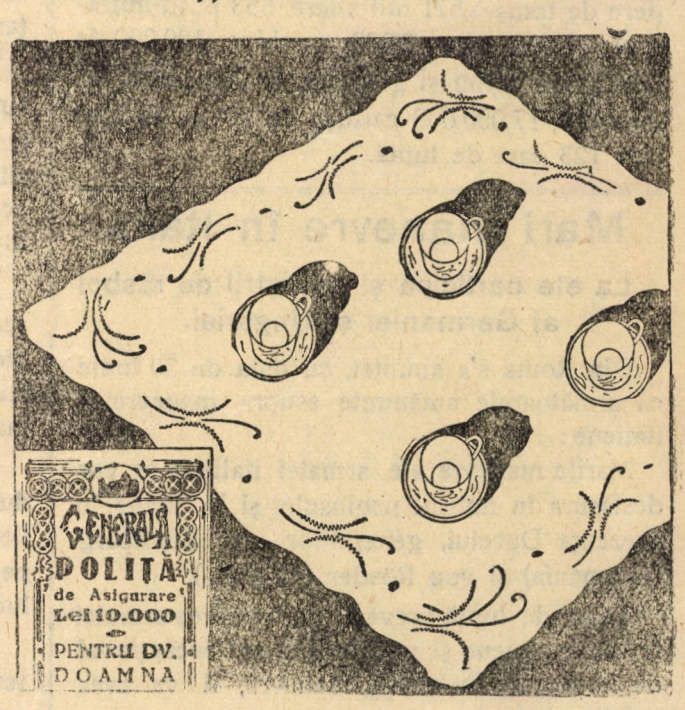
Rechizite de scris în mare alegere, cu preţuri foarte moderate.

Incercaţi şi vă veţi convinge

Nouile premii ale revistei „Pentru Dv. Doamnă“

pe care cu mari sacrificii le oferă tuturor abonatelor absolut gratuit

întrec cu mult cele de până acum

Revista „Pentru Dv. Doamnă“ a câştigat toate simpatiile celor ce au citit-o, devenind cea mai bună şi sinceră prietenă a casei.

După ultimile daruri: feţe de masă şi covoraş, direcţiunea revistei oferă

nu mai puţin de trei premii la un loc:

1. Un splendid milieu din olandină fină artistic desenat, început şi cu tot materialul necesar pentru a fi terminat.
2. O garnitură de cafea neagră pictată cu aceleaşi motive şi m ieul.
3. lea şi cel mai senzaţional, o poliţă de asigurare de 10.000 lei dela Soc. de Asig. „Generala“. Această poliţă va participa de la început la tragerea la sorţi lunar, aşa încât abonaţi au şansa de a câştiga până la suma de 10.000 lei.

Cereţi chiar astăzi gratuit un număr de probă cu prospectele dela administraţia revistei „Pentru Dv. Doamnă“ Bucureşti, Calea Victoriei 17.

La 2 veacuri dela întemeiere

Blajul privește trecutul luminos

Revederea foștilor elevi ai școalelor din Blaj. — Părintele Bozdoc, absolventul de acum 75 ani. — Festivitățile dela Mitropolie și Palatul Cultural. — Asistența. — Vorbirile. — Masa comună. — Defilarea promoțiilor de elevi. — Pe „Câmpia Libertății": „Deșteaptă-te Române"

— Raport special —

Blajul, acest luminos focar de cultură românească, a împlinit 200 ani, de când s'a așezat aci primul vlădică român.

Sărbătoarea Blajului

Cea mai mișcătoare, mai duioasă și mai plină de vrednicie, a fost cea dela «Sunzuenele» anului acesta. In această zi s'au adunat, sub umbra zidurilor de unde a prins cea dintâiu rază de lumină, cei peste 3000 de absolvenți, cari la diferite epoci au absolvat școlile Blajului, plecând cu făcliile în mână să lumineze cele mai îndepărtate și adânci colțuri ale pământului daco-roman.

Printre absolvenții școalelor din Blaj, aduși de dorul revederii, la 24 Iunie, în cetatea de unde au plecat, — se aflau înfățișeri omenești de toate vârstele și pozițiile sociale. Printre aceștia, predominau slujitorii altarelor — duhovnicii și *„preoții cu Crucea 'n frunte"* — purtând simboalele tagmei: brâuri roșii, reverende etc.

Din acel variat peisagiu de fețe ale bătrânului Blaj, am reținut în fuga condeiului pe veteranul duhovnic, părintele Bozdoc, mitropolitul Alexandru al Blajului, episcopii: Iuliu Hosu și Rusu, vicarul Macavei, păr. Iuliu Maior, Augustin Popa — „trâmbița de foc a Blajului național" — apoi: păr. Dănilă, Sâmpălean, Lupu, etc.

Dintre absolvenții mireni, prezenți la serbarea Blajului am remarcat pe dnii: Valer Pop, Emil Hațieganu, Silviu Dragomir, Zaharia Boilă, Ionel Pop, C. Coposu, etc.

Sibiul a fost reprezentat printr'o delegație compusă din: păr. protopopi Victor Aron, Isaicu și Avram Păcurariu din Miercurea, părintele Morariu, Ariton Peculea (Slimnic), Tatu (Sângătin), Stanciu (Doștat), Becicheri (Orlat), Moldovan (Veștem), Cismaș (Boz), David (Presaca), Dr. Iosif și Ieronim Stoichița, învățătorii: Petru Olariu (Petrea Dascălul), Hurbeanu (Veștem), Ciovică, Teodor Stoian, (Sibiu), I. Stoia (Orlat), — apoi: A. Bianu; Victoria Oancea (Veștem). Novodny (Sibiu), precum și alții al căror nume ne-a scăpat în fuga condeiului.

Parastasul dela Mitropolie

Joi, 24 Iunie, la 6½ dim. a început o slujbă religioasă la Mitropolie, după care s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletelor celor dispăruți, foști absolvenți ai Școalelor din Blaj.

La orele 9½ au sosit, venind dela București: Dl Valer Pop, ministrul industriei și comerțului, ca reprezentant al guvernului; comandor Fundățeanu, trimisul M. S. Regelui; Consulul Poloniei Stapinski, fost ministru Cipăianu, inspector Pecessu etc.

La sfârșitul slujbei religioase — în fața unei numeroase asistențe — mitropolitul Alexandru al Bisericii Unite a rostit o predică comemorativă subliniind rostul prăznuirii împlinirii a două veacuri dela înființarea Blajului de azi.

Inchinarea dela „Palatul Cultural"

După terminarea solemnității dela Mitropolie, întreaga asistență, în număr de peste 4000, în frunte cu figurile alese, au trecut în sala festivă a frumosului „Palat Cultural", unde s'au desfășurat solemnitățile de închinare, precedate de «Imnul Regal» executat de corul elevilor Școalelor din Blaj sub conducerea maestrului Celestin Cherebețiu.

In cadrele acestei alese solemnități, care a desgropat întreg trecutul Blajului, au rostit cuvântări: Vicarul *Macavei*, care a făcut un lung istoric asupra întemeierii Blajului, analizând apoi toate faptele mai mari din viața culturală, națională și spirituală a Ierusalimului românesc.

Au mai vorbit, în numele primăriei Blaj, dl prof. *Comșa;* în numele orașului Cluj dl *Drăgan;* în numele Academiei Române dl *Silviu Dragomir;* în numele foștilor elevi ai Blajului dl *E. Hațieganu,* iar dl *Valer Pop*, ministru în numele guvernului.

Seria cuvântărilor evocatoare a fost încheiată prin cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului Alexandru, care a spus între altele:

Când acum 200 ani episcopul Inochentie Micu Klain a avut fericitul gând de a-și muta reședința la Blaj, nici el nu putea să bănuiască viitorul măreț al ctitoriei sale.

Mic a fost Blajul între orașele țărilor locuite de neamul românesc, după cum mic a fost și Bethleemul Iudeii, în care s'a născut Dascălul Neamurilor Isus Hristos: Din acest Blaj mic au ieșit oameni mari și conducători de destine românești.

Incheind spune: „Roadele luptei începută de Inochentiu Micu și continuate de urmași, le vedem azi în toată strălucirea".

„O masă frățească"

La orele 1 a avut loc în institutele de cultură ale Blajului, o masă comună, la care au luat parte — invitați pe promoții — cei 2000 absolvenți. Astfel s'au organizat mese de înfrățire la: Internatul „Vancean", „Institutul „Recunoștinței", prezidate de P. S. L. L. episcopii Iuliu Hosu și Alex. Rusu. La castelul mitropolitan s'a dat o masă pentru înalții demnitari și gazetari, prezidată de I. P. S. S. Mitropolitul Alexandru.

Umbre din alte vremi

Pe la orele 6 d. m. a început defilarea, la care s'au înșiruit toate promoțiile începând cu 1931 și terminând cu cea dela 1874, cea din urmă mai prezentând o singură umbră de mărturie, în persoana părintelui Bozdoc, pe umerii căruia apasă povara celor 75 de ani dela absolvire și 95 de viață.

Pe umerii săi părea că s'a urcat întreg trecutul Blajului. Privind figura păr. Bozdoc și a celor din promoțiile peste cari incărunțeala și-a întins mâna sa bătrână, părea că s'au deschis mormintele mucenicilor, ca să vestească: *„Neamul românesc este viu și va trăi deapururi"*...

Impresionante peisagii au oferit în convoiul promoțiilor cari au defilat, figurile episcopilor de azi, toți purtând în suflete evocarea bătrânului Blaj, pe a cărui vatră au trecut, alături de cei vii, toate umbrele trecutului, evadate din morminte.

Pe „Câmpia Libertății"

Serbările sportive ale școalelor din Blaj au fost inaugurate cu irmosul lui Andreiu Mureșeanu: *„Deșteaptă-te Române,"* executat de corul teologilor, sub conducerea profesorului Celestin Cherebețiu.

In această atmosferă de adâncă cutremurare sufletească, părea că pe vârful *„Pietrei Libertății"* s'a ridicat arhanghelul *Bărnuțiu*, să mai rostească odată: *noi n'am murit, trăim încă!!!*

Programul exercițiilor gimnastice — pe cât de variat pe atât de bine executat — a fost urmărit cu un viu interes de întreagă asistența. S'a dovedit și prin această manifestare, că «blăjenii» pe lângă o educație spirituală și culturală, mai știu să formeze și trupurile odraslelor purcese din coapsa dacilor și romanilor.

Axioma: *Minte sănătoasă, în trup sănătos*, găsește la Blaj toată înțelegerea. E o însușire a blăjenilor, care îi dă un mare prestigiu instituției școlare a României întregite...

Atmosfera Blajului

Blăjenii sunt conservatori din fire — pe plan economic, dar expansivi — pe plan cultural, educativ, bisericesc și național. E o virtute care a adus un real aport în această privință României de ieri și azi. Blăjenii mai bucuros ar clădi 20 de biserici și tot pe atâtea școli și alte instituții de cultură, decât să clădească o fabrică sau o prăvălie.

E o concepție aceasta, care a prins rădăcini adânci în rândurile cărturarilor și ale cârmuitorilor din Blajul de azi. Și poate a fost și va fi bună pentru cultura neamului această concepție conservatoare, care îi dă Blajului caracteristica s'a cea mai pronunțată.

Intrebând pe un prelat al bisericii din Blaj *„cum justifică această concepție"*, am primit următorul răspuns, concis și cu largi înțelesuri:

—«Noi, blăjenii, credem, că acolo unde se face comerț și industrie; acolo unde se oferă locuitorilor distracția acestei lumi trecătoare; acolo unde deșertăciunilor lumești li se deschid valuri; — acolo nu se poate face carte, un se poate face educație și nu se poate forma cărturarul de care neamul are nevoe, în aceste ceasuri de o pronunțată imoralitate, care s'a cuibărit pe vârfurile de piramidă»...

*

Când soarele, cu geana obosită de priveliștea zilei, mai arunca o ultimă privire de binecuvântare peste orășelul depe Valea Târnavelor, — mulțimea aflată pe «Câmpia Libertății», în ritmul fanfarei dela Bratei, se îndrepta cu pași cumpeniți spre centrul Blajului, pentru a-și răcori înăbușala cu câte un pahar de bere, la bufetul instalat în curtea „Institutului Vancean," unde s'a desfășurat petrecerea de seară.

Obligația profesională m'a silit să „sorb" în fugă un țap de bere, să-mi iau adio dela fețele cunoscute, cari au rămas la Blaj să petreacă o noapte albă, pentru a părăsi a doua-oară târgul dela îmbinarea Târnavelor.

Nic. Nicoară-Dobârceanu

Piața cerealelor

Piața noastră a cerealelor a devenit foarte fermă, în urma urcărilor de prețuri pe piețele streine.

Rapița naveta s'a urcat dela 67.000 lei vagonul la 69.500 lei vagonul; colza dela 72.500 la 73.500

Porumbul s,a urcat la 32.000; secara, recoltă nouă, s'a încheiat la 43.000, iar pentru livrarea în Iulie s'a plătit chiar 43.500.

Orzul, recoltă nouă, cotează lei 35.500, fără transacții.

Grâul stagnează, fără transacții pentru moment, din cauza prețului urcat.

Ovăzul nu se găsește pe piață.

Aceasta e situația, la încheierea foii noastre, in diferitele târguri de cereale și porturile maritime.

Plătiți-vă abonamentul!

E chestie de onoare plata unei gazete pe care o primești regulat.

„Foaia Poporului"

se trimite gratuit, un număr de probă, la toți cari ne cer pe o simplă cartă postală. Recomandați această gazetă cunoscuților D-voastră

In memoria celor căzuţi în războiu

Imortalizarea eroilor din Ungra, judeţul Târnava Mare

— Iau parte toate satele din jur —

Pe malul drept al Oltului într'o comună fruntaşă şi cu renume istoric, între Făgăraş, Braşov şi Sighişoara, a avut loc Duminică 27 Iunie 1937, o grandioasă sărbătoare naţională, cu ocaziunea desvelirii monumentului în amintirea acelora ce şi-au dat viaţa pentru neam şi ţară, în timpul marelui războiu mondial.

Comuna îmbrăcată în haină de sărbătoare şi inundată de intelectualii şi sătenii comunelor vecine, a preamărit printr'o atmosferă de un înalt entuziasm şi reculegere, memoria acelora ce s'au sacrificat pentru integritatea neamului, iar mamele, văduvele, părinţii, fraţii, surorile şi copii celor dispăruţi din această comună, uu vărsat lacrimi fierbinţi, cari au pecetluit şi uşurat o durere, care cu greu va fi uitată.

Preoţi, învăţători, notari, primari, săteni şi alţi intelectuali din comunele: Mateiaş, Bogata, Hoghiz, Fântâna, Cuciulata, Comăna, Crihalma, Ticuşul Român, Dăişoara, Rupea, Homorod, Mercheaşa, Caţa, Paloş şi Dacia, au participat în frunte cu dl V. Stirbeţ, prefectul judeţului, la pomenirea şi preamărirea eroilor acestei comune.

La monument

După terminarea slujbei bisericeşti, mulţimea se îndreaptă sub formă de procesiune către monument, unde un sobor de opt preoţi oficiază serviciul divin în prezenţa unei mulţimi care a trecut peste aşteptările comunei.

Protopopul Alex. Brotea dela Rupea, printr'o cuvântare simţită şi pătrunzătoare, arată asistenţei însemnătatea sacrificiului pentru neam, evidenţiind luptele românilor duse pe aceste plaiuri strămoşeşti.

Dl Frideric Drösner, preotul bisericii evanghelice din această comună, prin cuvinte demne de toată lauda, relevă că Românii şi Saşii de pe aceste plaiuri au trăit întotdeauna în bună înţelegere, căci din cele mai vechi timpuri au împărţit împreună atât întristările cât şi bucuriile şi tot împreună şi bună înţelegere trebuie să trăiască şi de aci înainte.

Dl Dr V. Stirbeţ, prefectul judeţului Târnava Mare, ca fiu de ţăran al acestui judeţ şi ca un adevărat părinte al lui, adresează cuvinte pline de îmbărbătare mulţimei, făcând un aspru rechizitoriu luptelor grele şi crâncene, duse de Români pentru eliberarea acestor moşteniri strămoşeşti de sub jugul strein. De încheiere mulţumeşte tuturor celor ce au contribuit pentrn ridicarea acestui monument, care pe lângă simbolul ce reprezintă, mai arată că acest popor ştie să-şi preţuiască eroii.

Dl Ion Vlad, preşedintele «ARIS»-ului, fiu de plugar din această comună, aducând salutul intelectualilor ridicaţi dela glie, acestei grandioase sărbătoriri ca şi salutul studenţimei, printr'o cuvântare hotărâtă şi energică, arată misiunea ce are de îndeplinit tineretul acestei ţări, pentru apărarea şi consolidarea gliei româneşti.

O cuvântare exprimată în termeni lapidari şî jalnici, relevând măestria şi sufletul vibrant al oratorului, pătrunzând sufletele şi inimile asistenţei şi făcând să curgă lacrimi din partea localnicilor prin trezirea amintirilor celor ce au căzut pentru Rege, Neam şi Ţară.

Protopopul Dionisie Bucur, preot al comunei Crihalma, arată însemnătatea acestei sărbătoriri pentru Români. Biserica întotdeauna a participat şi sprijinit iniţiativele de ordin naţional, căci numai prin ea şi cu ea neamul românesc a eşit şi va eşi întotdeauna biruitor.

Dl Florea Geamănu, dir. şcoalei primare din comuna Caţa şi preşedintele învăţătorilor din judeţ, aduce adeziunea şi salutul luminătorilor dela sate, acestei măreţe simbolizări a vitejiei trecutului, arătând că învăţătorii din acest colţ de ţară îşi vor face cu prisosinţă misiunea lor de apostoli pentru formarea de caractere.

Dl Gh. Niciu, învăţător dir. com. Cuciulata, spune: acest măndru monument, care simbolizează prin caracteristicele sale România junâ şi creştină, va vorbi şi va fi ca exemplu, veacuri dearândul, generaţiilor viitoare.

Dl Procopie Popilian, dir. şcoalei primare din loc şi preşedintele comitetului şcolar din comună, căruia i se datoreşte această frumoasă iniţiativă, arată sacrificiile ce s'au făcut de comună pentru înălţarea acestui monument, apoi încheie prin a arăta că a sosit şi pentru Români ziua în care trebue să se trezească şi să conlucreze la întărirea a ceeace moşii şi strămoşii noştrii ne-au lăsat.

Intr'o atmosferă plină de însufleţire şi vibrant naţionalism s'a terminat această măreaţă serbare din comuna Ungra, al cărui nume ar trebui preschimbat în „Cetatea Romană", mai cu seamă că pe malul Oltului se cunosc şi acuma urmele unei cetăţi încă depe timpul strămoşilor noştrii Daci şi Romani. *Rep.*

Un apel tineresc

Din partea unei grupări de tineri inimoşi, suntem rugaţi să publicăm următorul apel:

Intelectuali, fii ai satelor din România,

Opriţi-vă o clipă, în faţa acestei chemări!

Nu treceţi privirea cu uşurinţă peste cuprinsul ei!

Nu confundaţi chemarea noastră cu ceva obişnuit!

Nu!

Căci de trezirea şi înţelegerea voastră, a tuturor fiilor de ţărani din România, a tuturor celor ridicaţi dela glia strămoşiască, a tuturor celor cari nu v'aţi renegat obârşia, depinde o viaţă mai bună şi mai sănătoasă a tuturor Românilor!

Ascultaţi!

Un glas sănătos şi puternic ţâşnit din glia strămoşiască cutreeră azi plaiul românesc, ca un duh ceresc propovăduind:

Români, vă cheamă Glia!

E glasul lui Tudor, Horea, Iancu....

E glasul lui Ştefan, Mihai şi Vlad Ţepeş....

E glasul martirilor ucişi mişeleşte, al eroilor morţi pe câmpul de luptă pentru România întregită!

Intelectuali dela Sate!

Deşteptaţi-vă!

Sus inimile!

Fiţi încrezători în forţele voastre!

Porniţi cu încredere spre massele părinţilor şi fraţilor voştri dela ogor! Inapoi spre ogor!

Da! Inapoi! Nu mai staţi!

Astăzi numai voi mai puteţi descinde cu încredere şi succes în masele de ţărani!

Acolo e viaţa, sănătatea, tăria şi trăinicia Neamului Românesc.

Da! Acolo!

Unde încrederea, moralul şi Sănătatea sunt măcinate din zi în zi.

Unde răutatea, specula şi fărdelegea oamenilor sunt lăsate în voia soartei. Unde întunericul bântue, aducând repercursiuni asupra poporului atât ca stat cât şi ca naţiune!

Frate Române de Ideal,

Hotărăşte-te!

Nu mai sta pe gânduri!

Căci chemarea noastră, e glas de sânge, e strigătul părinţilor şi fraţilor tăi din mijocul cărora te-ai ridicat, e chemarea lor să-i lumineze, să-i îndrumezi şi organizezi din punct de vedere cultural, economic şi sanitar şi să-i ridici, tu fiul lor, din întuneric, sărăcie şi boală

Noi!

Acei care ne-am unit sufleteşte în urma unei revelaţii divine, te aşteptăm să vii în mijlocul nostru, te chemăm în numele părinţilor şi fraţilor tăi dela ogor, să iei parte la acţinnea fraţilor tăi de ideal, dând viaţă celui mai sănătos şi mai viu organism de luptă numit „ARIS" care să acţioneze pentru ridicarea părinţilor şi fraţilor noştri dela ogor în conformitate cu lozinca care ne călăuzeşte:

Cultură, Economie şi Sănătate
prin
Muncă, Cinste şi Dreptate!

Trăiască M. S. Regele Carol II!

Trăiască „ARIS"!

Sus Glia, Români!

Comitetul central executiv al
Asociaţiei Române a Intelectualilor Săteni
„A R I S"
Sediul central: Bucureşti str. General Angelescu 36

O datorie supremă

Generaţiile de ieri ale neamului românesc au lăsat scris pe frontispiciul trecutului nostru lucruri pe care trebue să le păstrăm neştirbite. Şi nu numai atât, dar trebue să le şi înmânăm absolut complecte vitoarelor generaţii, care ne vor urma la rând.

Tot ce este Român trebue să se hrănească cu trecut şi să trăiască pentru viitor.

A trăi pentru viitor înseamnă a lăsa urmaşilor noştri ceeace ne-a lăsat alţii nouă: o „Unire a Principatelor" o „Independenţă" şi însfârşit o „Românie întregită".

Dar în această Românie întregită, care este mama legitimă a tuturor Românilor, nu trebue să uităm un lucru, ţăranii, care trăesc în miile de sate risipite în întregul plaiu românesc, aşezat de puteri dumnezeeşti în răspântia unor drumuri destul de îmbelşugate.

Ţăranii trebue să fie pentru noi cel mai frumos cuvânt din întregul dicţionar al limbei româneşti. A fi ţăran înseamnă a fi o adevărată frântură din sufletul unei ţări.

Din brazdele poporului românesc curg lacrămile atâtor nevoiaşi, de care noi trebue să ne interesăm, punându-le direct în slujba unei opere de ridicare a masselor ţărăneşti din întuneric, mizerie şi boală.

Să ne înfrăţim cu ei odată pentru totdeauna, arătându-le valoarea unei culturi pornită din inimele noastre curate şi neprihănite.

Să reuşim să infiltrăm în adâncul gândirii ţăranului ce este aceia o „Economie Naţională" şi să le întindem o mână de ajutor, pentru a le înbunătăţi situaţia sanitară care trebue să recunoaştem că se găseşte în faşă şi cam de mult în aceasta stare, astfel n'am pierde anual circa 50.000 de oameni numai datorită tuberculozei.

Dar cum îndeplinim aceste realizări, poate se vor întreba uni cititori?

Lucrurile acestea sunt concepute până la cele mai mici amănunte de un grup de intelectuali, fii de ţărani, care au venit tocmai din mijlocul acelora care veacuri de-arândul au tras în jugul iobăgiei milenare a străinilor şi înstrăinaţilor de neam, primind în loc de hrană arsura biciului, pe trupurile putrezite de suferinţă.

Un tânăr apostol al vremurilor noastre, care cere să fie lăsat în mijlocul ţăranilor, pentru a propovădui legile binelui, conduce cu energie şi hotărâre această mişcare de glieri. Sufletul lui este ca o apă cristalină, care va face să îşi reverse seninătatea gândului curat peste toţi aceia care vor căuta să-l înţeleagă şi să-l urmeze.

A pune temelia unei munci cinstite, rezemată pe credinţă şi dreptate, nu înseamnă altceva decât a înţelege profund şi fără şovăire rostul chemării în această asociaţie.

Ne chiamă glia să-i ascultăm durerile ei.

Nu treceţi nepăsători pe lângă lacrămile pământului nostru! O datorie supremă bate la poarta conştiinţei noastre de Români! E timpul, când trebue să facem ceva, pentru această mişcare naţională!

Victor Marin
Bucureşti